

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ
ТА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

**«Застосування інноваційних технологій та методів навчання
при викладанні
фундаментальних та суспільно-гуманітарних освітніх компонентів
у закладах вищої освіти»**

18 БЕРЕЗНЯ 2026 РОКУ

м. Харків - 2026

лікарських препаратів на клітинному та органному рівнях. Це, своєю чергою, підвищує рівень професійної підготовки студентів та їх готовність до клінічної практики.

Висновки. Міждисциплінарний підхід у викладанні фармакології є важливою умовою модернізації медичної освіти. Його впровадження сприяє формуванню цілісного професійного мислення майбутніх лікарів, підвищує мотивацію студентів до навчання та забезпечує інтеграцію фундаментальних знань із клінічною практикою. Застосування міждисциплінарних методів навчання підвищує якість підготовки фахівців і відповідає сучасним вимогам європейського освітнього простору.

Список використаних джерел:

1. Сура Н.А. Теоретичні аспекти міждисциплінарного підходу в освіті. 2014.
2. Колот А.М. Міждисциплінарність як новий науково-педагогічний підхід. 2014.
3. Гуменна І.Р. Міждисциплінарний підхід у системі вищої освіти. 2021.
4. Матвієнко В.М. Методичні засади інтеграції дисциплін у вищій школі. 2004.
5. Козлуп М.С. Формування професійних компетентностей у процесі інтегрованого навчання. 2014.

ЕТИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ «ДОВЕРШЕНОЇ МОВИ» ЯК ІНСТРУМЕНТ ГУМАНІЗАЦІЇ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Власенко Д. Р., Садовніков О. К.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

astris.peregrinus@gmail.com

Вступ. Актуальність даної роботи зумовлена глибокою кризою сучасної цифрової комунікації, що характеризується дефіцитом емпатії, низькою культурою ведення дискусій та активним поширенням мови ворожнечі. В епоху девальвації слова звернення до філософської спадщини Палійського Канону (VI ст. до н.е.) дозволяє знайти сталі етичні орієнтири для формування нової культури спілкування.

Однією з найбільших проблем сучасного віртуального простору є його внутрішня ворожість, відсутність співчуття, беззмістовність тем, а також безпрецедентна кількість маніпуляцій та брехні, що призводять до суспільного розколу. У цьому контексті система Довершеної мови (*sammā vācā*) постає як необхідний інструмент подолання означених кризових явищ. Вона розглядається як фундаментальна ланка Благородного Вісімкового Шляху, спрямована на

подолання невігластва, жадоби та ненависті через свідомий контроль намірів (*cetanā*). Культивуація мовлення, позбавленого неблагих інтенцій, веде до конструктивних наслідків як для суб'єкта, так і для об'єктів комунікації, забезпечуючи фундамент для етичного прогресу особистості.

Мета дослідження. Проаналізувати етико-філософський потенціал системи Довершеної мови (*sammā vācā*) як інструменту подолання деструктивних тенденцій у сучасному цифровому середовищі. Робота спрямована на виявлення способів практичного застосування Вчення та Дисципліни Будди для гуманізації інтернет-дискусій та зміцнення ментальної витривалості суб'єктів комунікації.

Методи й матеріали. Об'єктом дослідження став корпус текстів Палійського Канону (ПК), присвячених Благородному Вісімковому Шляху та доктрині Довершеної мови. Методологічну базу роботи склав компаративний та герменевтичний аналіз сутт ПК, зокрема: Ніббедхіка Сутти (АН 6.63), Магга-Вібханга Сутти (СН 45.8), Амбалаттікарахуловада Сутти (МН 61) та Вача Сутти (АН 5.198). Для опрацювання автентичних матеріалів і термінологічного аналізу було використано ресурси спеціалізованих наукових баз: suttacentral.net (переклади бг'ікху Суджато) та accesstoinsight.org (переклади бг'ікху Таніссаро)

Отримані результати. У ході дослідження встановлено, що фундаментальним чинником, який визначає етичну та психологічну якість будь-якої дії в системі Палійського Канону, є намір (палі: *cetanā*). Як зазначено в Ніббедхіка Сутти (АН 6.63), Будда Ґотама прямо ототожнює намір із вчинком (каммою), оскільки саме через інтенцію людина здійснює активність тілом, мовою або розумом. Це положення має критичне значення для сучасної філософії освіти, оскільки переорієнтовує увагу з формального результату комунікації на її внутрішню етичну першопричину. Довершена мова (*sammā vācā*) визначається як свідоме утримання від чотирьох деструктивних проявів: брехні, слів, що сіють розбрат, грубощів та пустослів'я. На відміну від Довершеної дії, цей аспект Благородного Вісімкового Шляху зосереджений на контролі вербального способу творення камми, що вимагає від суб'єкта постійних інтелектуальних зусиль та концентрації.

Особливої ваги у вихованні моральної відповідальності набуває настанова з Амбалаттікарахуловада Сутти, де підкреслюється, що для особи, яка не відчуває сорому за неправду, не існує зла, якого б вона не могла вчинити. Категорична відмова від брехні, навіть заради розваги, постає як базовий принцип інтелектуальної чесності. Попри те, що ці настанови були сформульовані понад 2600 років тому, їхня актуальність для аналізу людської поведінки залишається незмінною, адже причини деструктивної комунікації й досі зумовлені фундаментальними затьмареннями розуму: невіглаством, ненавистю та

жадобою.

В умовах сучасної медіакультури спостерігається небезпечна тенденція до девальвації слова, коли швидкість передачі інформації пріоритезується над її правдивістю та етичністю. Систематичне порушення законів Довершеної мови в інтернеті призводить до радикалізації користувачів та деградації ментальних якостей. Специфіка цифрового середовища, особливість якого слід вважати прискореність взаємодії та її відірваність від безпосереднього чуттєвого досвіду, створює ілюзію безкарності за вербальну агресію. Контраст між імпульсивністю онлайн-дискусій та вимогами Вісімкового Шляху виявляється у способі реагування: цифрові платформи заохочують миттєвий емоційний відгук, тоді як практика уважності (sati) орієнтує на стриманість і ненасильство.

Для сучасного суб'єкта освіти перехід до стратегії «внутрішніх гальм» може бути болісним через страх втрачених можливостей (FOMO). Проте філософське осмислення мінливості цифрових потоків як хвиль, що невпинно змінюють одна одну, дозволяє звільнитися від надмірної залежності від інфошуму. Благородний учень, за концепцією Палійського Канону, фокусується на культивуванні власних намірів, що надає йому виняткової самостійності та ментальної витривалості. Довершена мова, що базується на п'яти особливостях (Вача Сутта): доречності, правдивості, лагідності, корисності та доброзичливості, може стати фундаментом для розвитку глибинної концентрації та психологічного благополуччя. Застосування цих принципів у реальному та віртуальному просторах не лише очищує розум практика, а й сприяє загальному суспільному благу, знижуючи рівень емоційної напруги та повертаючи дискусіям гідність і взаємоповагу.

Висновки. Довершена мова є фундаментальним етико-філософським інструментом для очищення розуму від деструктивних чинників. Її застосування дозволяє змінити вектор цифрової взаємодії від порожніх провокацій до вдумливості та співчуття. Впровадження цієї системи сприяє зниженню емоційної напруженості інтернет-простору, повертаючи комунікації гідність та взаємну повагу. Щастя та етичний прогрес є досяжними для тих, хто схиляє серце до зусилля та роздумів у межах цього Шляху.

ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «БІОЕТИКА» НА БАКАЛАВРСЬКОМУ РІВНІ

Газнюк Л.

Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків, Україна

lidiagazn@gmail.com